

Petra Maria Schmittová · Christian Dreler

Kam chodí kosmonauti na záchod?

Pohádky pro zvědavé děti

FRAGMENT

Kam chodí kosmonauti na záchod?

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

Petra Maria Schmittová, Christian Dreller
Kam chodí kosmonauti na záchod? – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Petra Maria Schmittová · Christian Dreller

Kam chodí kosmonauti na záchod?

Pohádky pro zvědavé děti

Ilustrace Heike Vogelová

FRAGMENT

Obsah

Proč se nemůžeme sami polechtat?	7
Proč má ježek bodliny?	13
Proč ze zeměkoule nespádneme?	19
Proč jíme vidličkou a nožem?	26
Má stonožka opravdu sto nohou?	32
Proč stříhání vlasů nebolí?	39
Kdo to v ledničce vždy rozsvítí a zhasne?	45
Co to uvnitř mušle šumí?	51
Jak se dostane kuřátko do vajíčka?	56
Proč si podáváme pravou ruku?	63

Proč komáří štípance svědí?	69
K čemu mají zebry pruhy?	77
Kam chodí kosmonauti na záchod?	84
Jak se déšť dostane do mraků?	90
Proč musíme spát?	96
Je možné prsty číst?	102
Proč jsou na světě hory?	108
Proč kočky předou?	115
Proč je oheň horký?	120
<i>Autoři příběhů</i>	127

Proč se nemůžeme sami polechtat?

Hanka dnes musí k lékaři. Nemějte strach, není nemocná. Nemá žádné bolesti břicha a hlava jí také nebolí. Dneska jde na očkování. To je jenom takové malé píchnutí a pak už je to hotovo.

„Ale předtím si dáme ještě jednu lechtačku,“ povídá táta.

„Jé, ano!“ těší se Hanka. Má moc ráda, když jí máma nebo táta lechtají. Okamžitě uhání ke gauči. Na něm se totiž dá při lechtání bezvadně válet ze strany na stranu.

Táta na ni už čeká a lechtá ji na bříšku, na krku a na chodidlech. Tam je Hanka totiž obzvlášť lechtivá.

„Hihihihih..“ chichotá se Hanka a kroutí se smíchy. Je to vážně legrace.

Ve dveřích obývacího pokoje se objeví maminka. „Tak, ale teď už musíme vyrazit, Hanko,“ řekne a podívá se na hodinky. „Ve dvě musíme být u doktora.“

„Ale já ještě nejsem vůbec vylechtaná,“ protestuje Hanka.

„Až budeme zpátky, můžeme přece pokračovat,“ navrhuje maminka.

„Tomu říkám nabídka!“ řekne táta povzbudivě.

Ale Hance se to tak docela nelíbí. „Ach jo! Zrovna to bylo tak pěkné,“ mručí a tváří se mrzutě.

„Po očkování si určitě budeš smět zase vybrat nějakou hračku z krabice doktora Hennese,“ utěšuje ji maminka. „Třeba tam budou zase ta skvělá brčka jako minule.“

Tu se Hanka rozvzpomene: „Jo, ta se tak krásně třpytila!“ zaraduje se.

„Přesně,“ odpoví maminka a obouvá Hance boty.

V autě musí Hanka znovu myslet na lechtání a na to, jak je to vždycky prima. Najednou dostane nápad. Prostě se polechtám sama, pomyslí si a hned s tím na krku začne. Ale to vůbec nefunguje! Nelechtá to ani trochu!

Je úplně jedno, zda to zkouší zlehoučka nebo divoce, jako to vždycky dělá táta – do smíchu ji to nenutí vůbec. Dokonce ani k maličkému pousmání. Pak ji napadnou chodidla. Na těch je pokaždé obzvlášť lechtivá. To bude určitě fungovat! Hanka si začne zouvat boty.

„Co to tam provádíš?“ zeptá se maminka a dívá se do zpětného zrcátka.

„Proč sis zula boty? Za chvíli jsme na místě.“

„Protože se zkouším sama polechtat,“ odpoví Hanka.

Maminka zavrtí hlavou. „To nejde,“ řekne.

Ale Hanka to chce raději na vlastní kůži vyzkoušet. Napřed na jednom chodidle. Zajímavé, skutečně to skoro vůbec nelechtá. Přinejmenším rozhodně ne tak jako od táty. Naštěstí má Hanka dvě nohy!

„Tahle bude lechtat určitě,“ řekne a udělá další pokus. Ale ani tohle chodidlo se zkrátka nedá pořádně polechtat.

To je blbě! pomyslí si Hanka. Maminka měla přece jenom pravdu!

Maminka odbočí na parkoviště před ordinací. Vystoupí a otevře zadní dveře.

„Přece jsem ti říkala, že se člověk nemůže sám polechtat,“ říká a znovu obouvá Hance boty.

Po krátkém čekání vcházejí Hanka s maminkou do ordinace. Doktor Hennes už je očekává a přátelsky je zdraví. Hanka chodí k doktoru Hennesovi ráda. Je s ním vždycky legrace a na zdech má spoustu fotografií zvířat a ručně malovaných obrázků. Hanka už mu také jeden obrázek namalovala. Visí přímo nad jeho pracovním stolem. Je na něm Hanka se spoustou červených fleků po celém těle. Tenkrát měla totiž plané neštovice.

„Ahoj, Hanko, jak se ti daří?“ ptá se doktor Hennes.

„Dobře,“ odpoví Hanka. „Neštovice už jsou pryč.“

Doktor Hennes se zasměje. „Tak to je skvělé,“ říká. „V tom případě tě můžeme dneska naočkovat, abys zůstala zdravá.“

„Můžu si pak zase vybrat z krabice nějakou hračku?“ ptá se Hanka.

„Ale samozřejmě! A máš štěstí. Dneska jsem tam doplnil úplně nové věci. Určitě tam objevíš něco, co se ti bude líbit,“ usměje se doktor Hennes

a už natahuje injekční stříkačku. „Ale předtím ještě maličko píchne do ramene.“

Maminka Hance svlékne svetr a Hanka tiše a statečně drží. Ale dívat se na to nedokáže. Zvědavě očima pátrá po krabici s hračkami. Přesně v momentě, kdy ji objevila, ucítila malé štípnutí.

„Tak, hotovo,“ říká doktor Hennes. „A protože jsi byla taková statečná, můžeš si teď z krabice něco vybrat.“

To nemusí Hance říkat dvakrát. Rychle peláší ke krabici a prohrabuje se v ní. Tolik krásných věcí!

„Podívej,“ řekne maminka, která se sklání vedle Hanky. „Tady jsou ta krásná třpytivá brčka. A v tolika barvách.“

„A spousta peříček! Ty na kůži určitě lechtají,“ povídá Hanka. A pak ji napadne otázka. „Proč se člověk nemůže sám polechtat?“ zeptá se.

„Hm,“ udělá doktor Hennes a předstírá, že musí přemýšlet. Přitom se nenápadně postaví za Hanku a znenadání ji pošimrá na boku.

„Hihihihih...“ chichotá se Hanka.

„Protože,“ začne vysvětlovat doktor Hennes, „lechtání musí přijít překvapivě. Nesmíš vědět, kde tě za chvíli polechtám.“

Pošimrá Hanku na krku, až se musí chechtat.

„Ten důvod je úplně prostý,“ pokračuje doktor Hennes. „Náš mozek si totiž vymyslel jeden takový skvělý trik. Do našeho mozku neustále proudí spousta informací. A aby se nepřetížil, postupuje podle takového seznamu. Úplně nahoře jsou na něm podněty, přicházející k našemu tělu zvenčí.“

„A proč?“ ptá se Hanka.

„Protože podněty přicházející zvenčí, ty, které vidíme, slyšíme, čicháme nebo cítíme na těle, mohou být pro nás životně důležité. Když například přecházíš silnici, podíváš se napřed doleva, pak doprava a pak zase doleva. A když se blíží auto, zůstaneš stát a počkáš, až přejede. Se sluchem je to stejné. Když se k tobě něco hlučně přibližuje, jako například příjíždějící motorka, hned to upoutá tvou plnou pozornost. Ano, a něco, co je nevábně cítit nebo to dokonce smrdí, to nikdy nebudeš jíst.“

„Fuj, to určitě ne!“ potvrdí Hanka a oklepe se.

„A stejně tak i lechtání má důležitou funkci,“ vysvětluje dál doktor Hennes. „Když po tobě leze nějaký hmyz, který by tě mohl bodnout, tak to lechtá. Ale v tomhle případě by ses nikdy nezačala smát, protože víš, že by ti mohl dát žihadlo. Místo toho bys ho zkusila setřást.“

„Jo, přesně! Jednou jsem měla na ruce vosu. A to nebylo vůbec k smíchu,“ potvrzuje Hanka.

Doktor Hennes příkvyuje. „Vidíš, to krásně ukazuje, jak důležité podněty z okolí někdy mohou být. Ale když se lechtáš sama, tvůj mozek vypočítá a vyhodnotí čas a místo kontaktu už dopředu a utlumí nervové signály, které pak budou z příslušné části těla přicházet. Tím se stane, že nepodstatné signály vnímáme jenom velmi slabě nebo vůbec. A tím se náš mozek může lépe soustředit na důležité signály, přicházející zvnějšku,“ objasňuje doktor Hennes.

„Aha,“ říká maminka. „Takhle přesně jsem to také ještě nevěděla.“

Doktor Hennes to ještě jednou shrne. „Při lechtání jsou důležité dvě věci: předně musí přijít překvapivě a za druhé osoba, která tě lechtá, nesmí být nebezpečná. Pak si můžeš lechtání pěkně vychutnat a hlasitě se chechtat.“

„Jestli jsem to správně pochopila, potřebujeme se tedy napřed leknout a pak poplach odvolat, abychom se mohli smát?“ ujišťuje se ještě jednou maminka, že správně pochopila.

„Přesně tak,“ potvrzuje doktor Hennes.

„V tom případě si беру peříčko!“ říká Hanka a už ho vytahuje z krabice. Maminka se podivuje. „K čemu potřebuješ peříčko?“ zeptá se.

„Přece na lechtání,“ odpovídá Hanka rozpustile. „Ale, prosím, překvapivě! Sliby se musí dodržet! A teď už bych prosila rychle zpátky domů!“

Proč má ježek bodliny?

Honzík a Karla sedí dočista utahaní na zahradních židlích a čekají, až babička s dědou přinesou na terasu večeri. Mají za sebou skvělý prázdninový den se spoustou cachtání ve vodě, zmrzliny a hradů z písku.

Honzík právě myslí na to, jak Karle vyklopil kbelík plný slizkých medúz na hlavu, a potměšile se při tom usmívá. Naplnit ho sice nějakou chvíli trvalo, ale Karlino vrískání stálo za to.

Šklebí se a pošilhává směrem ke starší sestře. Jenže ta mu ten jeho počtuchlý úsměv nedaruje. „Co se zubíš?“ ptá se Honzík, ačkoli odpověď už tuší předem.

„Ále, jenom tak,“ odpoví Karla a hihňá se. „Hryže tě to ještě?“

„Ha ha, vtipné,“ zamručí Honzík.

Vzpomínka na Karlinu pomstu mu okamžitě zkazí náladu. Jeho sestra mu totiž potají odtáhla ručník, na který si chtěl lehnout. Právě ve chvíli, když ho babička celého natřela pořádnou vrstvou opalovacího krému.

Honzík sice bleskově vyskočil, nicméně záda už měl celá pokrytá odpornou lepkavou vrstvou písku.

Zatímco se Karla na celé kolo chechtala a Pan Šulc, babiččin a dědečkům labrador, nadšeně štěkal, uháněl Honzík k vodě. Po dvou krocích ovšem zakopl o psí vodítko, kterým byl Pan Šulc přivázaný k plážovému koši, a přistál s obličejem zabořeným v písku.

Dokonce i během velké usmiřovací zmrzliny mu ještě zrníčka písku skřípala mezi zuby.

Honzík právě rozmýšlel nad tím, kde by se dali sehnat pěkní krabi, které by mohl Karle při opalování položit na záda, když se konečně objevili babička a děda s večerí. Těsně následovaní Panem Šulcem, který nadšeně věřil.

Tomu Honzík s Karlou dobře rozuměli. Při té vůni, která se linula z babiččiny zapékací misky na lasagne, se i jim sbíhaly sliny.

Během jídla spřádali plány na příští den.

„Zítřka má být zase hezky,“ řekla babička. „Co kdybychom jeli ještě jednou na pláž?“

To se všem zamlouvalo. „Ty, dědo?“ vypadlo náhle z Honzíka. „Můžeme pak spolu sbírat kraby?“

„Jasně, ale co s nimi chceš dělat?“ zeptal se děda.

„Eh, já...“ začal Honzík a zoufale zkoušel něco si vymyslet.

Najednou se ozval ze křoví hlasitý lomoz, následovaný strašidelným „FFT! UCH! PFUH! FCHR! FFT! ECH!“

„Co to bylo?“ zašeptala Karla.

Honzík se rozhlíží po zahradě. Už se dost zešeřilo. Kromě obrysů keřů a stromů se dá sotva něco rozeznat.

„To je určitě strašidlo,“ prohlásil Honzík a zazubil se na Karlu, za což sklidil babiččin přísný pohled.

Mezitím to začalo v křoví znovu šelestít a Pan Šulc začal kňučet.

„FFT! UCH! PFUH! FCHR! FFT! ECH!“

Pan Šulc toho měl právě tak akorát dost. S hlasitým štěkotem se rozběhl přes trávník a vrhl se do křoví.

Bylo slyšet šustění. Hrabání. Prskání. Kňučení.

Potom hlasité zavytí a už se Pan Šulc vracel ze křoví – kňučel a kulhal.

Zatímco se babička, Honzík a Karla starali o Pana Šulce, děda přinesl rychle z domu baterku.

„Podíváme se, co se nám tu potlouká,“ bručí děda a rázuje si to ke křoví.

„Dávej pozor, dědo!“ volá Honzík, který mezitím začal být nějak nesvůj. Ale přece nemůže nechat dědu ve štychu. Uhání tedy do domu, aby se vyzbrojil svou lopatkou na písek.

Ale než se stihl vrátit, děda už padoucha odhalil.

„Podívej,“ ukazuje mu děda. „To jsem si mohl myslet. Žádný div, že Pan Šulc prohrál. Pustil se do křížku s ježkem.“

Ve světle baterky je na zemi vidět klubíčko bodlin.

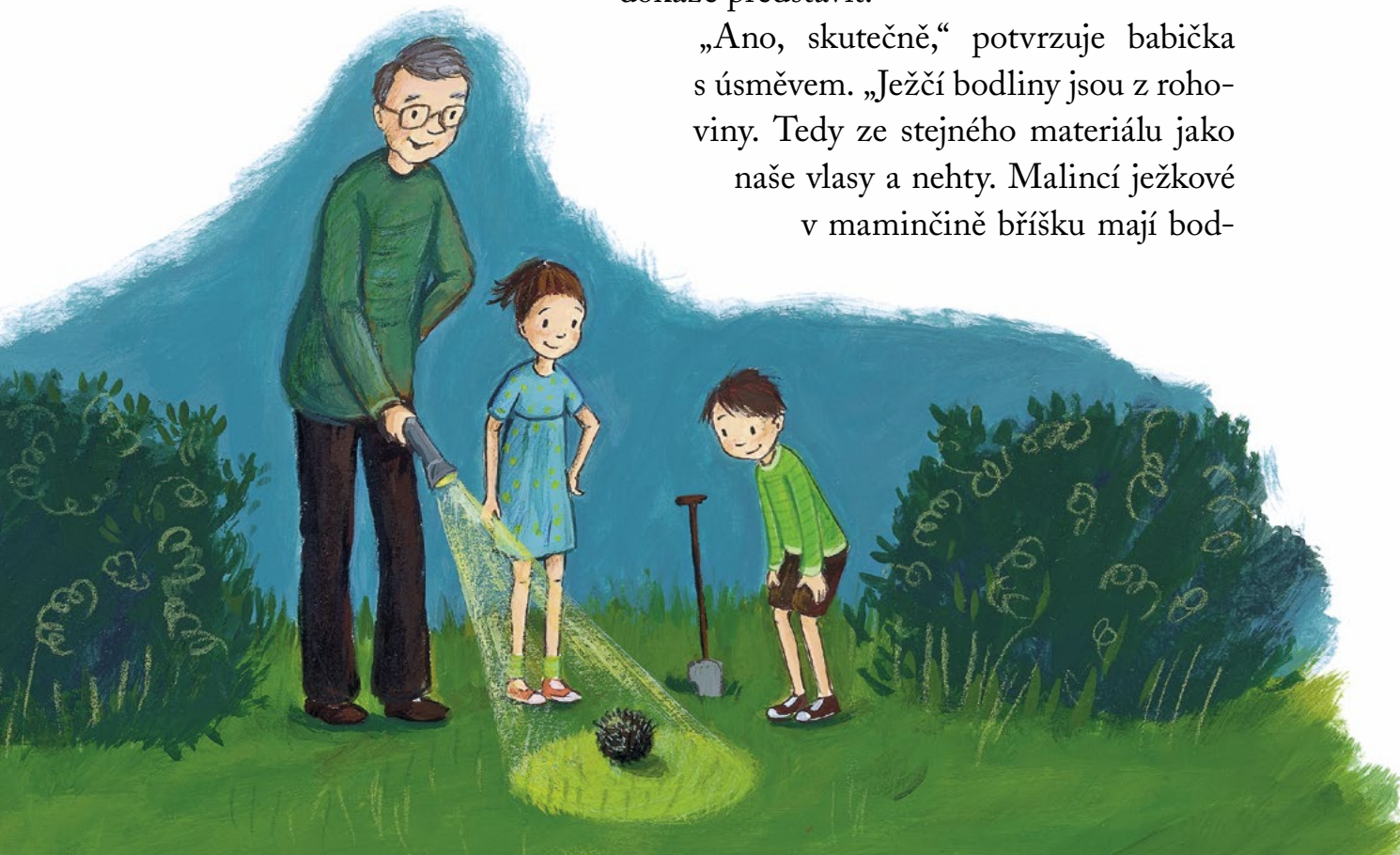
„S ježkem?“ ptá se Honzík poněkud zmateně. Samozřejmě, že už viděl ježka na fotografiích. Ale ještě nikdy ho neviděl naživo, a takhle divně stočeného už vůbec ne.

„Přesně tak,“ odvětí děda. „Když se ježkové cítí ohroženi, srolují se bleskově do klubíčka. Tím se jim napne kůže na zádech tak, že se jim naježí bodliny. Uvnitř takovéhle pichlavé kuličky jsou dobře chráněni před nepřáteli. Představte si, že takový dospělý ježek má na sobě dohromady asi 6000 až 8000 bodlin.“

„A jsou zatraceně špičaté,“ dodává babička, která mezitím spolu s Karlou také dorazila. „Těžko uvěřit, že je to vlastně jeho srst, že?“

„Vážně? Tak tvrdá srst?“ ptá se Karla. Ani Honzík si to dost dobře nedokáže představit.

„Ano, skutečně,“ potvrzuje babička s úsměvem. „Ježčí bodliny jsou z rohoviny. Tedy ze stejného materiálu jako naše vlasy a nehty. Malincí ježkové v mamincině bříšku mají bod-

liny napřed mnohem, mnohem měkčí a navíc zarostlé do kůže, aby mámu neporanili. Ale po narození se to pak rychle změní.“

„Odkud toho vlastně o ježcích tolik víš?“ vyzvídá Honzík.

„Před pár lety jsme přes zimu o jednoho vysíleného ježka pečovali. V zimě ježka běžně neuvidíš, protože spí zimním spánkem. Ale tenhle zoufale hledal v zahradě něco k snědku. Nejspíš proto, že se mu na podzim nepodařilo nashromáždit dostatek zásob. Vzali jsme ho k veterináři a v domě jsme mu postavili malou ohrádku. Krmili jsme ho psím žrádlem z konzervy,“ vypráví děda.

„Psím žrádlem?“ ptá se Karla překvapeně.

„Nee, to není pravda,“ míní Honzík, který tomu nemůže uvěřit.

Babička přikyvuje. „V přírodě se ježkové živí červy, hmyzem nebo ovocem. Ale ve zvláštních případech je docela dobře možné krmít je i psím žrádlem.“

„No, a ještě co se bodlin týče: při krmení jsme také čas od času schytili nějaké to bolestivé bodnutí,“ říká děda. „Přesně jako tady Pan Šulc.“

Ach ano, pan Šulc. Na toho Honzík ve svém vzrušení málem zapomněl. „Už se mu daří lépe?“ ptá se starostlivě.

„Žádný strach,“ říká babička. „S Karlou jsme mu tlapku rychle vydezinfikovaly a jako cenu útěchy dostal navíc ještě párek.“

„Tak, pomalu sklídíme ze stolu a půjdeme dovnitř,“ říká děda. „Chudák ježek z nás má jistě strach.“

Když společně uklízeli stůl, zaslechli znovu ty strašidelné zvuky. „FFT! UCH! PFUH! FCHR! FFT! ECH!“

„Ach, tak to předtím byl tedy ježek?“ ptá se Karla.

„Přesně tak,“ odvětlí děda. „Když ježkové pátrají po zemi po potravě, dokážou u toho pěkně nahlas funět – a mlaskat, když na něco chutného narazí.“

Pořád dokola zaznívá nočním tichem ježkově horlivé „FFT! UCH! PFUH! FCHR! FFT! ECH!“, z čehož mají teď už všichni jenom radost – tedy až na Pana Šulce...

Proč ze zeměkoule nespádneme?

Divné, pomyslí si Mika a škrábe se na hlavě. Tady něco nesouhlasí! Jednoho panáčka z Playmobilu se mu na fotbalový míč postavit podařilo. Ale musel při tom postupovat velice opatrně a ani trošku nepohnout míčem. Když jich tam ale zkusí postavit víc, padají panáčky dolů. Jenže na zeměkouli přece žije hodně lidí. A že je zeměkoule kulatá, to ví naprosto jistě. Ze svých knížek o vesmíru. Až bude velký, chce se stát vesmírným badatelem. Nebo kosmonautem.

Tohle je případ pro maminku! pomyslí si Mika. Nikdo na světě nedokáže tak dobře vysvětlovat jako ona. A je to tak správně, protože maminka je učitelka. Kdyby neuměla zajímavě vysvětlovat, děti ve škole by se rychle začaly nudit a nikdo by ji neposlouchal. Proto maminka dokáže každou otázku proměnit v napínavé dobrodružství. I doma. Podíváme se, co ji k panáčkům padajícím z fotbalového míče napadne. Mika se rozeběhne do obývacího pokoje.

„Mami,“ ptá se, „je země opravdu kulatá?“

„Ale samozřejmě,“ odpoví maminka.

„A proč tedy panáčky z Playmobilu padají z fotbalového míče dolů, i když jsem hodně opatrný?“

Maminka se usměje. „Protože tvůj míč je *mnohem, mnohem* menší. Pojď, zkusíme to s mým gymnastickým míčem. Ten už je trochu větší.“